

Op Stage! VMBO

Een onderzoek naar bekendheid, gebruik en waardering van de televisieserie *Op Stage! VMBO* onder ouders en vmbo-scholen in de gemeente Den Haag.

Op Stage! VMBO

Een onderzoek naar bekendheid, gebruik en waardering van de televisieserie *Op Stage! VMBO* onder ouders en vmbo-scholen in de gemeente Den Haag.

nextvalue
research

Rotterdam, november 2012

INHOUD

1. INLEIDING	2
2. ACHTERGRONDEN.....	3
2.1 Ouderbetrokkenheid en beleid in de gemeente Den Haag.....	3
2.2 Programma Op Stage! VMBO	3
3. DOELSTELLINGEN EN ONDERZOEKSVRAGEN	6
4. OPZET EN AANPAK VAN HET ONDERZOEK	8
5. BEVINDINGEN	10
5.1 Deskresearch	10
5.2 Telefonische enquête onder sleutelfiguren vmbo.....	11
5.3 Groepsgesprekken met ouders	20
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	26
6.1 Conclusies.....	26
6.2 Aanbevelingen	29
BIJLAGEN	30
1. Vmbo-scholen enquête sleutelfiguren.....	30
2. Vmbo-scholen groepsgesprekken ouders	30
3. Enquêteformulier sleutelfiguren	31
4. Gespreksleidraad groepsgesprekken ouders	36

1. INLEIDING

OP STAGE! VMBO

Het vergroten van ouderbetrokkenheid binnen het voortgezet onderwijs is een belangrijk speerpunt in het onderwijsbeleid van gemeente Den Haag. In het kader van dit beleid heeft Stichting Expertisecentrum ETV.nl in opdracht van de gemeente Den Haag het programma *Op Stage! VMBO* ontwikkeld. Dit programma informeert ouders met kinderen op het vmbo over de beroepsgerichte stage van hun kind en de wijze waarop ze hun kind daarbij kunnen helpen en ondersteunen.

In dit rapport bespreken we de resultaten van een evaluatieonderzoek naar het bereik en de waardering van het programma *Op Stage! VMBO*.

Het onderzoek bestaat uit een kwalitatief en een kwantitatief deel. Het kwantitatieve deel van het onderzoek geeft inzicht in het bereik van, het gebruik door en de waardering van het programma door vmbo-scholen in gemeente Den Haag en de door sleutelfiguren verwachte effecten hiervan.

Het kwalitatieve deel van het onderzoek geeft inzicht in de waardering en beleving van de serie door ouders van vmbo-leerlingen die nog stage moeten lopen, en de mate waarin zij het programma informatief vinden.

Aanvullend is onderzocht welke andere onderwerpen binnen het voortgezet onderwijs geschikt zijn voor het informeren van ouders met een programma zoals *Op Stage! VMBO*.

Het onderzoek is uitgevoerd in de perioden mei – juni en september – oktober 2012.

LEESWIJZER

- In hoofdstuk 2 bespreken we de achtergronden bij het onderzoek. We gaan kort in op het beleid voor ouderbetrokkenheid in de gemeente Den Haag en de inhoud van het programma *Op Stage! VMBO*.
- In hoofdstuk 3 bespreken we de onderzoeksdoelstellingen en onderzoeksvragen bij het onderzoek. Het onderzoek geeft inzicht in de mate waarin het programma onder de aandacht van ouders met kinderen op het vmbo wordt gebracht, de mate waarin het programma ouders helpt bij de ondersteuning van hun kind bij de stage en andere thema's in het voortgezet onderwijs waarvoor een programmaserie zoals *Op Stage! VMBO* wenselijk is.
- In hoofdstuk 4 gaan we in op de opzet en de aanpak van het onderzoek. Het onderzoek bestaat uit deskresearch (paragraaf 4.1) een telefonische enquête onder sleutelfiguren van vmbo-scholen (paragraaf 4.2) en groepsgesprekken met ouders van vmbo-leerlingen (paragraaf 4.3).
- In hoofdstuk 5 bespreken we de bevindingen van de deskresearch (paragraaf 5.1), de enquête onder sleutelfiguren op het vmbo (paragraaf 5.2) en de groepsgesprekken met ouders van vmbo-leerlingen (paragraaf 5.3).
- In hoofdstuk 6 presenteren we de conclusies (paragraaf 6.1) en aanbevelingen (paragraaf 6.2).

2. ACHTERGRONDEN

2.1 Ouderbetrokkenheid en beleid in de gemeente Den Haag

OUDERBETROKKENHEID

Ouders spelen een belangrijke rol in de schoolcarrière van hun kind. Betrokken ouders vergroten namelijk de slagingskansen van de schoolcarrière van het kind. Vaak zijn ouders daar echter niet goed van op de hoogte. Zo kunnen ouders door beperkte taalvaardigheid en/of een andere culturele achtergrond onbekend zijn met ouderbetrokkenheid of onwetend zijn over schoolactiviteiten en hoe zij daarbij kunnen helpen. Maar ook hoger opgeleide ouders zijn soms moeilijk te bereiken en te betrekken op een manier die aansluit bij de school. De kloof die op die manier ontstaat in de communicatie tussen de school en thuis heeft uiteindelijk een negatieve werking op de schoolcarrière van het kind.

BELEID GEMEENTE DEN HAAG

De gemeente Den Haag wil de betrokkenheid tussen de ouders en de school versterken. De betrokkenheid moet daarbij twee kanten op werken. Van de ouders naar de school en van de school naar de ouders. Wanneer ouders en scholen samenwerken, kunnen zij de thuiswereld en de schoolwereld met elkaar verbinden en op elkaar afstemmen. Dit vergroot de ontwikkelingskansen van het kind.

Samenwerking en wederzijdse betrokkenheid zijn niet vanzelfsprekend. Het vraagt een inspanning van de scholen om ouders daadwerkelijk te bereiken. De gemeente Den Haag ondersteunt daarom verschillende projecten om de ouderbetrokkenheid te vergroten.

THUIS OP SCHOOL

Stichting Expertisecentrum ETV.nl heeft in het kader van het onderwijsbeleid van de gemeente Den Haag in 2010 het programma *Thuis op School* ontwikkeld. Dit programma informeert ouders met kinderen in het primair onderwijs over ouderbetrokkenheid en de schoolactiviteiten van hun kind en geeft scholen de mogelijkheid hun communicatie met de ouders met beeldmateriaal te ondersteunen. Deze serie is uitgezonden bij Omroep West en is nu nog steeds te zien op de programmapagina op www.etv.nl.

In het eerste half jaar bekeken 761 mensen online één of meerdere afleveringen¹ en inmiddels zijn de online afleveringen van *Thuis op School* vele malen meer bekeken, in totaal is meer dan 53.900 keer een aflevering bekeken. Aflevering 14 over pesten is daarbij ruim 12.800 keer bekeken, aflevering 1 over het kiezen van een school voor het kind ruim 12.300 keer en aflevering 6 over kinderen in groep 3, 4 en 5 ruim 7.100 keer (bron: Stichting Expertisecentrum ETV.nl).

2.2 Programma Op Stage! VMBO

De gemeente Den Haag heeft de *Thuis op School*-aanpak in 2012 uitgebreid met een vervolgsérie voor het voortgezet onderwijs. Omdat een volledige serie voor het voortgezet onderwijs nog niet mogelijk was, is eerst het programma *Op Stage! VMBO* ontwikkeld.

¹ Met het onderzoek *Thuis op School onder de aandacht* (NextValue, maart 2011) is in beeld gebracht wat het bereik, gebruik en de waardering van het programma *Thuis op School* onder (voor)scholen en sociale en welzijnsinstellingen in Den Haag is geweest.

INHOUD VAN HET PROGRAMMA

Het programma *Op Stage! VMBO* laat ouders in een serie van zes afleveringen van 10 á 11 minuten zien hoe leerlingen zich op school voorbereiden op stage, wat kinderen doen op stage, hoe ouders hun kind daarbij kunnen helpen en ondersteunen, en wat daar verder allemaal bij komt kijken. Aan het eind van iedere aflevering komen ouders aan het woord die vertellen over hun ervaringen met de stage van hun kind.

De zes afleveringen behandelen onder andere:

- Waarom stage lopen in het vmbo belangrijk is, waarom hulp als ouder daarbij van belang is, en informatie over de beroepsgerichte stage.
- De manier waarop het vmbo het kind voorbereidt op het kiezen van de beroepsrichting.
- De manier waarop het kind een stageplek kan vinden, hoe de school daarbij helpt en hoe ouders daarbij kunnen helpen.
- De stagebegeleider, waarom het kind zoveel leert tijdens zijn of haar stage, waarom het belangrijk is om op tijd te komen, en wat ouders moeten doen als hun kind ziek is.
- Waarom een beroepsgerichte stage belangrijk is en hoe lang het duurt, welke punten in het stageverslag aan bod moeten komen, en de Open Dagen van mbo-scholen.
- Tips hoe ouders het kind kunnen helpen tijdens de stage.

Afleveringen van het programma hebben inhoudelijk betrekking op het gehele vmbo: de sectoren economie, zorg en welzijn, techniek en landbouw, en op alle niveaus: basisberoepsgerichte leerweg, kaderberoepsgerichte leerweg, gemengde leerweg en theoretische leerweg.

DOEL VAN HET PROGRAMMA EN DOELGROEPEN

Ouders moeten door het programma een goed beeld krijgen over stage lopen en waarom het een belangrijk en verplicht onderdeel op het vmbo is. Na het zien van de afleveringen moeten de ouders beter weten wat een beroepsgerichte stage is, hoe ze hun kind kunnen informeren en kunnen helpen met zoeken, welke waarde de stage heeft in de opleiding, en wat allemaal aan de orde komt bij het vinden en lopen van een stage.

Het programma is bedoeld voor ouders met kinderen op het vmbo die een beroepsgerichte stage moeten lopen. Het taalniveau van de afleveringen is maximaal A2, en zo ook bedoeld voor ouders met een lage opleiding, of een laag taalniveau.

Daarnaast kan het programma als voorlichtingsmateriaal gebruikt op vmbo-scholen. Het is de bedoeling dat de afleveringen ook onafhankelijk van elkaar zijn te gebruiken, zodat scholen die gericht in hun voorlichting kunnen inzetten.

UITZENDING

De serie is vanaf april 2012 op verschillende lokale omroepen te zien geweest.

- Op Omroep West, vanaf 1 april 2012. De omroep herhaalde de serie in het najaar vanaf 10 september 2012.
- In Utrecht op omroep U-Stad vanaf 7 april 2012.
- In Gelderland vanaf 12 april 2012 via Omroep Gelderland.

Daarnaast zijn de afleveringen te zien op www.etv.nl.

PROMOTIE

De organisatie Spirit4you heeft de promotie van *Op Stage! VMBO* in de regio Haaglanden verzorgd. De promotie heeft als doel er voor te zorgen dat de tv-serie daadwerkelijk bekeken wordt door de ouders.

VMBO-SCHOLEN

Bij het onder de aandacht brengen van het programma onder ouders spelen de vmbo-scholen een belangrijke rol. Ter promotie van het programma zijn daarom verschillende promotiematerialen verspreid onder de vmbo-scholen in de regio Haaglanden:

- een dvd met de zesdelige serie;
- een A5 flyer;
- een A3 poster;
- een begeleidende brief;
- een e-mailbericht met:
 - informatie over de serie;
 - een banner voor de websites van scholen en andere betrokken instellingen;
 - suggesties voor het plaatsen van de banner;
 - suggesties voor het verspreiden van de flyers en posters.

SLEUTELFIGUREN VMBO

De promotie onder de vmbo-scholen was gericht op personen die betrokken zijn bij de stages op het vmbo en/of de serie onder de aandacht van ouders kunnen brengen. Dat kunnen decanen, directies of stagecoördinatoren zijn.

De rol van stagecoördinator wordt vaak ingevuld door docenten of mentoren. Welke docenten of mentoren dat zijn kan per jaar of half jaar verschillen. Hierdoor heeft Spirit4you voor de mailing geen beschikking gehad over een aparte lijst met contactgegevens van stagecoördinatoren.

De mailing heeft zich daarom gericht op decanen en directies. Naar decanen zijn pakketjes met een dvd, begeleidende brief en een setje flyers verstuurd. Daarnaast hebben zowel decanen als directies het e-mailbericht met de banners en begeleidende informatie ontvangen.

De promotiematerialen zijn uiteindelijk verspreid onder sleutelfiguren op 61 vmbo-scholen (bron: Spirit4you). In de gemeente Den Haag zelf gaat het dan om 26 vmbo-scholen op 68 locaties (bron: Scholenwijzer Voortgezet Onderwijs, gemeente Den Haag).

OVERIGE PROMOTIE

Na de verspreiding van de promotiematerialen heeft Spirit4you de vmbo-scholen nagebeld en gestimuleerd de banner op de website te plaatsen.

Naast promotie onder sleutelfiguren op vmbo-scholen heeft ook via aanvullende kanalen promotie plaatsgevonden. Zo is op alle schermen van de gemeente en in bibliotheken een korte promo gedraaid over de serie, was er een nieuwsbericht op denhaag.nl en heeft de gemeente Twitterberichten en een vermelding op Facebook rondgestuurd. Ook zijn flyers, posters en e-mailberichten verzonden naar bibliotheken en andere instellingen, hebben verschillende ambassadeurs het programma gepromoot en is een banner van de serie geplaatst op websites als beprijketoeekomstnu.nl, Stichting Platform VMBO en GO VMBO.

3. DOELSTELLINGEN EN ONDERZOEKSVRAGEN

DOELSTELLINGEN

Stichting Expertisecentrum ETV.nl wil het programma *Op Stage! VMBO* evalueren op een wijze minimaal vergelijkbaar met de evaluatie van het programma *Thuis op School*. De evaluatie van het programma *Thuis op School* betrof een kwantitatief onderzoek met statistische uitspraken over bereik, waardering en inzet van het programma op scholen in de gemeente Den Haag.

Voor het programma *Thuis op School* is eerder met een voorstudie vastgesteld dat het wenselijk is een serie over ouderbetrokkenheid (mede) te richten op laaggeletterde en laagopgeleide ouders. De pre-test van een 0-uitzending van deze serie liet zien dat het bedachte format bij de doelgroep aansluit en door deze positief wordt beoordeeld. Het programma *Op Stage! VMBO* is ontwikkeld naar het voorbeeld van *Thuis op School*.

Het succes van *Op Stage! VMBO* hangt nu af van de mate waarin het programma onder de aandacht van ouders wordt gebracht en de mate waarin de inhoud van het programma ouders helpt bij de ondersteuning van hun kind bij de stage.

De eerste twee doelstellingen van het onderzoek zijn daarom:

- Inzicht krijgen in de mate waarin het programma onder de aandacht van ouders met kinderen op het vmbo wordt gebracht.
- Inzicht krijgen in de mate waarin het programma ouders helpt bij de ondersteuning van hun kind bij de stage.

Daarnaast richt *Op Stage! VMBO* zich op een specifiek onderdeel van het voortgezet onderwijs en het vmbo. De wens is om het programma in de toekomst uit te breiden met meerdere thema's voor het voortgezet onderwijs.

De derde doelstelling van het onderzoek is daarom:

- Inzicht krijgen in andere thema's in het voortgezet onderwijs waarvoor een programmaserie zoals *Op Stage! VMBO* wenselijk is.

ONDERZOEKSVRAGEN

De mate waarin het programma onder de aandacht van ouders komt wordt bepaald door het bereik en de effectiviteit van het promotieplan. Eerder onderzoek naar de verspreiding en promotie van het programma *Thuis op School* (NextValue, 2011) laat zien dat sleutelfiguren en organisaties die het dichtst bij de doelgroep staan het meest bekend zijn met het programma en ook het meest bereid zijn dit onder de aandacht van de doelgroep te brengen. Het zijn dus de sleutelfiguren op vmbo-scholen waarvan we het meest moeten verwachten als het gaat om het onder de aandacht van de ouders brengen van het materiaal. De waardering van het materiaal door deze sleutelfiguren zal daarbij een belangrijke rol spelen.

De mate waarin het programma bijdraagt aan de ondersteuning van de ouders bij de stage van het kind hangt af van de praktische waarde die de ouders aan de inhoud van de afleveringen toekennen (in hoeverre kunnen ouders hier concreet iets mee?) en de mate waarin het materiaal de interesse en betrokkenheid van ouders stimuleert (voelen zij zich meer geïnteresseerd en betrokken bij de stage van hun kind?).

De wens om het programma in de toekomst uit te breiden met meerdere thema's heeft betrekking op het gehele voortgezet onderwijs. Het gaat daarbij om thema's die van betekenis zijn voor de betrokkenheid van de ouders bij de schoolcarrière van hun kind, en van de school bij de ouders.

De onderzoeksdoelstellingen kunnen daarom vertaald worden naar de volgende onderzoeksvragen:

M.b.t. de mate waarin het programma onder de aandacht van ouders met kinderen op het vmbo wordt gebracht:

- In hoeverre is het *Op Stage! VMBO*-materiaal onder de aandacht van sleutelfiguren op het vmbo gekomen?
- In hoeverre brengen deze sleutelfiguren het materiaal onder de aandacht van de ouders?

M.b.t. de mate waarin het programma ouders helpt bij de ondersteuning van hun kind bij de stage:

- Welke praktische waarde geven ouders het *Op Stage! VMBO*-materiaal?
- In hoeverre voelen ouders zich door het *Op Stage! VMBO*-materiaal meer geïnteresseerd en betrokken bij de stage van hun kind?

M.b.t. andere thema's in het voortgezet onderwijs waarvoor een programmaserie zoals *Op Stage! VMBO* wenselijk is:

- Bij welke thema's in de schoolcarrière van het kind vinden sleutelfiguren op het voortgezet onderwijs ouders te weinig betrokken?

- Bij welke thema's in de schoolcarrière van het kind hebben ouders met kinderen op het voortgezet onderwijs behoefte aan (extra) informatie?

De onderzoeksvragen zijn in overleg met het Stichting Expertisecentrum ETV.nl uitgewerkt in een uitgebreide gespreksleidraad en een enquête (zie bijlagen 3 en 4).

4. OPZET EN AANPAK VAN HET ONDERZOEK

Het onderzoek dient inzicht te geven in het bereik, de waardering en het (verwachte) effect van het televisieprogramma *Op Stage! VMBO*.

Daarnaast dient het onderzoek inzicht te geven in onderwerpen waarover ouders nog beter geïnformeerd kunnen worden als het gaat om de schoolcarrière van hun kind. Het onderzoek bestaat daartoe uit:

- Deskresearch,
- Telefonische enquête sleutelfiguren vmbo,
- Groepsgesprekken met ouders met kinderen op het vmbo.

We bespreken de verschillende onderdelen van het onderzoek.

DESKRESEARCH

Met deskresearch is de verspreiding van het promotiemateriaal en het bezoek aan de etv.nl-pagina van *Op Stage! VMBO* in beeld gebracht. De bevindingen geven een inzicht in het bereik van zowel de promotieactiviteiten als het televisieprogramma.

TELEFONISCHE ENQUÊTE SLEUTELFIGUREN

Om de waardering van het materiaal door vmbo-scholen en de mate waarin zij het materiaal onder de aandacht van ouders hebben gebracht in beeld te brengen, zijn telefonische enquêtes gehouden met sleutelfiguren van vmbo-scholen in de gemeente Den Haag.

Sleutelfiguren zijn in dit geval personen die binnen de school verantwoordelijk zijn voor de coördinatie van beroepsgerichte stages voor

het vmbo, zoals stagecoördinatoren, decanen, mentoren en begeleiders loopbaanoriëntatie.

Met de enquête kunnen statistische uitspraken worden gedaan over de waardering en de inzet van het *Op Stage! VMBO*-materiaal door de sleutelfiguren van de vmbo-scholen in de gemeente Den Haag. Daarnaast kan aan sleutelfiguren worden gevraagd bij welke thema's in de schoolcarrière van het kind op het voortgezet onderwijs zij ouders ook graag meer zouden betrekken.

STEEKPROEF

Binnen de gemeente Den Haag hebben 26 scholen een vmbo-afdeling. Om statistisch betrouwbare uitspraken te doen over deze groep moet bij sleutelfiguren van 24 scholen een enquête worden afgenomen.

Uiteindelijk hebben 25 sleutelfiguren van 25 scholen meegedaan aan het onderzoek.

De onderzoeksdeelvragen zijn voor de enquête in overleg met Stichting Expertisecentrum ETV.nl uitgewerkt in enquêtevragen (zie Bijlage 3).

GROEPSGESPREKKEN MET OUDERS

Met twee groepsgesprekken hebben we inzicht gekregen in de waardering en beleving van het materiaal door de ouders van vmbo-leerlingen. Tijdens de groepsgesprekken is het *Op Stage! VMBO*-materiaal getoond.

Voordat het *Op Stage! VMBO*-materiaal getoond werd, is een voorgesprek gehouden over de kennis en betrokkenheid die ouders al hebben bij de stage van hun kind en wat daarbij komt kijken.

Na het bekijken van twee afleveringen is vervolgens gesproken over de mate waarin deze informatie nieuw was voor de ouders, en hun kijk op/interesse voor het onderwerp heeft veranderd. Afsluitend is gesproken over de vraag bij welke thema's in de schoolcarrière van het kind ouders nog meer behoefte hebben aan (extra) informatie.

De onderzoeksdeelvragen zijn voor de groepsgesprekken in overleg met Stichting Expertisecentrum ETV.nl uitgewerkt in concrete gespreksleidraden (zie Bijlage 4). De groepsgesprekken duurden ongeveer 90 minuten.

TIMING VAN HET ONDERZOEK

De telefonische enquête is twee weken na afronding van de eerste promotionele activiteiten van Spirit4you gestart. Zodoende hadden sleutelfiguren voldoende tijd om de promotiematerialen te ontvangen en te bekijken.

De enquêtes zijn afgenomen in de tweede helft van mei en de eerste week van juni 2012. Op dat moment hadden decanen een dvd met een begeleidende brief en een setje flyers ontvangen, was er een e-mail bericht verstuurd naar decanen en directies en waren scholen nagebeld over de serie.

De groepsgesprekken zijn aan het begin van het onderzoek gepland om zoveel mogelijk ouders te bereiken voordat zij de afleveringen op de televisie zouden hebben gezien. Doordat de werving van ouders voor de groepsgesprekken via de scholen verliep en het onderzoek aan het einde van het schooljaar plaats vond is het echter niet gelukt beide

groepsgesprekken nog in datzelfde schooljaar te organiseren. Eén groepsgesprek heeft daarom eind juni 2012 plaatsgevonden. Het tweede groepsgesprek vond plaats in het nieuwe schooljaar, begin oktober 2012.

Uiteindelijke aantallen verspreid promotiemateriaal en het bezoek aan de etv.nl-pagina van *Op Stage! VMBO* en aan de afleveringen van de serie zijn bij de afronding van het onderzoek, eind oktober 2012, in beeld gebracht.

5. BEVINDINGEN

In dit hoofdstuk bespreken we de cijfers over de promotie en het bezoek aan de afleveringen van de serie op internet (5.1 Deskresearch), de bevindingen van de enquête onder sleutelfiguren van vmbo-scholen (5.2 Enquête), en de bevindingen van de groepsgesprekken met de ouders van vmbo-leerlingen (5.3 Groepsgesprekken).

5.1 Deskresearch

Het onderzoek richt zich onder andere op de bekendheid van het programma onder sleutelfiguren op het vmbo en de mate waarin zij het programma onder de aandacht van ouders brengen.

Met deskresearch hebben we cijfers verzameld over de verspreiding van de promotiematerialen onder de sleutelfiguren op het vmbo en het aantal bezoeken aan de afleveringen van de serie op internet.

VERSPREIDING PROMOTIEMATERIALEN

Ter promotie van het programma zijn dvd's, posters en flyers van het programma verspreid onder sleutelfiguren op scholen en instellingen in de regio Haaglanden. We geven de aantallen verspreide dvd's, flyers en posters tot en met oktober 2012 in tabel 5.1.1. Omdat niet exact bekend is welk deel van de materialen naar scholen en welk deel naar overige instellingen is gegaan geven we in de tabel de totalen. Van de 61 vmbo-scholen in de regio Den Haag is in ieder geval bekend dat zij ieder 500 flyers, 5 posters en minimaal 1 dvd hebben ontvangen.

Promotiematerialen	Aantal verspreid
Dvd met de zesdelige serie	600
A5 flyer	35.000
A3 poster	500

Tabel 5.1.1: Verspreide materialen (april tot en met oktober 2012).

BEZOEK SERIE-AFLEVERINGEN OP INTERNET

De afleveringen van de televisieserie *Op Stage! VMBO* kunnen op verschillende manieren worden bekeken: alle scholen in de regio Haaglanden hebben een dvd van de serie ontvangen, de serie is uitgezonden op televisie (zie paragraaf 2.2) en de serie kan online bekeken worden. Van de online afleveringen is onderzocht hoe vaak deze zijn bekeken. We geven een overzicht voor de periode van april tot en met oktober 2012 in tabel 5.1.2.

Aflevering op internet	Aantal maal bekeken (april t/m oktober 2012)
1. Op Stage in het VMBO	380
2. Beroepsrichting kiezen	102
3. Op zoek naar een stageplaats	101
4. Leren in de praktijk	84
5. Stage hoort bij het examen	76
6. Stage lopen en hoe verder	72

Tabel 5.1.2: Bezoek van de afleveringen van de *Op Stage! VMBO* op internet (april tot en met oktober 2012).

5.2 Telefonische enquête onder sleutelfiguren vmbo

In totaal deden 25 sleutelfiguren van 25 vmbo-scholen in de gemeente Den Haag mee aan de telefonische enquête. Hen is gevraagd hoe zij de *Op Stage! VMBO*-materialen gebruiken, verspreiden en waarderen.

We presenteren in de tabellen het aantal respondenten (N) dat een bepaald antwoord gaf, en het percentage (%) dat dit aantal uitmaakt van de totale groep waarop de vraag betrekking heeft.

SLEUTELFIGUREN

Bij het benaderen van vmbo-scholen vroegen wij steeds naar de persoon of personen die verantwoordelijk zijn voor de coördinatie van de beroepsgerichte stages binnen het vmbo. In de meeste gevallen bleek dat een stagecoördinator (72%) te zijn. Op vijf scholen was dit de decaan (20%), op één school een locatiedirecteur en op één school een teamleider bovenbouw (tabel 5.2.1).

Sleutelfiguren	N	%
Stagecoördinator vmbo	18	72%
Locatiedirecteur	1	4%
Decaan	5	20%
Teamleider bovenbouw	1	4%
Totaal	25	100%

Tabel 5.2.1: Functies van sleutelfiguren waarmee is gesproken.

BEKENDHEID MET ETV.NL

De meeste sleutelfiguren (58%) zijn bekend met de programma's van ETV.nl. Van de stagecoördinatoren is 71% bekend met ETV.nl (tabel 5.2.2).

Bent u bekend met programma's van ETV.nl?		Ja	Nee
Stagecoördinator vmbo	N	12	5
	%	71%	29%
Decaan/directeur/teamleider	N	2	5
	%	29%	71%
Totaal	N	14	10
	%	58%	42%

Tabel 5.2.2: Bekendheid met de programma's van ETV.nl.

29% van de sleutelfiguren kent ETV.nl van de dvd van *Op Stage! VMBO*. Een kleiner aantal (21%) kent ETV.nl van de televisie en 14% van internet. De meeste respondenten kennen ETV.nl via een andere weg (71%). Zij hebben over ETV.nl gehoord via promotiematerialen van ETV.nl, kennen ETV.nl van netwerken zoals het Breed Stage Overleg of van bijeenkomsten over andere ETV.nl-programma's (tabel 5.2.3).

Indien bekend met ETV.nl-programma's, hoe bekend?	N	%
van TV	3	21%
van internet	2	14%
van dvd	4	29%
anders	10	71%

Tabel 5.2.3: Wijze waarop sleutelfiguren bekend zijn met ETV.nl.

BEKENDHEID MET OP STAGE! VMBO

De meeste sleutelfiguren (60%) zijn bekend met het programma *Op Stage! VMBO*. Stagecoördinatoren zijn daarbij vaker bekend met het programma (67%) dan de overige sleutelfiguren (43%) (tabel 5.2.4).

Bent u bekend met het programma <i>Op Stage! VMBO</i> ?		Ja	Nee
Stagecoördinator vmbo	N	12	6
	%	67%	33%
Decaan/directeur/ teamleider	N	3	4
	%	43%	57%
Totaal	N	15	10
	%	60%	40%

Tabel 5.2.4: Bekendheid van sleutelfiguren met het programma *Op Stage! VMBO*.

De meeste sleutelfiguren (72%) hebben de afleveringen van *Op Stage! VMBO* nog niet gezien op het moment van het onderzoek. Een vijfde (20%) heeft op dat moment één of meerdere afleveringen bekeken op dvd. Enkele respondenten hebben één of meerdere afleveringen gezien via internet (8%) of op de televisie (4%) (tabel 5.2.5).

Hebt u de afleveringen van <i>Op Stage! VMBO</i> gezien?	N	%
op TV gezien	1	4%
op internet gezien	2	8%
op dvd gezien	5	20%
nog niet gezien	18	72%

Tabel 5.2.5: Deel van sleutelfiguren dat afleveringen van *Op Stage! VMBO* heeft gezien.

Van de sleutelfiguren die nog geen aflevering hebben bekeken zegt 44% dit in de toekomst nog te gaan doen.

BEREIK VAN PROMOTIEMATERIALEN

Een kleine meerderheid van de sleutelfiguren (56%) zegt promotiemateriaal van *Op Stage! VMBO* te hebben ontvangen. Iets vaker is dit het geval bij stagecoördinatoren (61%). Bijna een kwart (24%) van de sleutelfiguren geeft aan niet zeker te weten of het materiaal door de school is ontvangen (tabel 5.2.6). Vaak wordt dan gezegd dat het materiaal misschien nog op de stapel niet gelezen post ligt of dat het wellicht in de centrale postkamer terecht is gekomen waar 'reclame' soms al wordt uitgesorteerd.

Hebt u promotiematerialen ontvangen van dit programma?		Ja	Nee	Weet niet
Stagecoördinator vmbo	N	11	4	3
	%	61%	22%	17%
Decaan/directeur/ teamleider	N	3	1	3
	%	43%	14%	43%
Totaal	N	14	5	6
	%	56%	20%	24%

Tabel 5.2.6: Bereik van de promotiematerialen onder de sleutelfiguren.

Van sleutelfiguren die promotiematerialen hebben ontvangen, zegt iedereen een dvd te hebben gekregen (100%). De meeste sleutelfiguren die zich herinneren materiaal te hebben ontvangen, herinneren zich ook de posters, flyers en de begeleidende brief te hebben ontvangen (79%).

Ook heeft men dan meestal de e-mail over *Op Stage! VMBO* ontvangen (86%) (tabel 5.2.7).

<u>Indien materialen ontvangen; welke materialen ontvangen?</u>	N	%
Posters	11	79%
Flyers	11	79%
Dvd	14	100%
Brief	11	79%
Email	12	86%
Weet niet	1	7%

Tabel 5.2.7: Materialen die sleutelfiguren zeggen te hebben ontvangen.

Van de sleutelfiguren die een brief over het programma hebben ontvangen geeft 82% aan deze ook te hebben gelezen. Het grootste deel (83%) van de sleutelfiguren die zich herinneren een e-mail te hebben ontvangen heeft deze ook gelezen.

GEBRUIK VAN DE OP STAGE! VMBO-MATERIALEN

We vroegen de respondenten op welke wijze zij de ontvangen materialen hebben gebruikt of in de toekomst nog gaan gebruiken. Antwoorden over het gebruik van de promotiematerialen hebben dus betrekking op de respondenten die die materialen ook zeggen te hebben ontvangen. Twee scholen zeiden al een goed lopend stage voorlichtingsprogramma te hebben samen met Champs On Stage. Hun interesse in *Op stage! VMBO* was daarom niet zo groot. Ze waren wel bereid te overwegen of het ergens ingezet kon worden in het bestaande traject.

POSTERS

Het grootste deel (55%) van de respondenten die posters hebben ontvangen, heeft op het moment van de enquête nog niets met de posters gedaan. 45% heeft de poster in de school opgehangen (tabel 5.2.8).

<u>Indien posters ontvangen: Wat heeft de school met de posters gedaan?</u>	N	%
In de school opgehangen	5	45%
Niets	6	55%
Weet niet	0	0%
Iets anders	0	0%

Tabel 5.2.8: Gebruik van posters door sleutelfiguren indien posters ontvangen.

Een ruime meerderheid (83%) van de sleutelfiguren die een poster heeft ontvangen maar niets met de poster heeft gedaan zegt deze alsnog in de school op te hangen (tabel 5.2.9).

<u>Indien nog niets met posters gedaan: wat in de toekomst met de posters doen?</u>	N	%
Niets	0	0%
In de school ophangen	5	83%
Weet niet	1	17%
Iets anders	0	0%

Tabel 5.2.9: Gebruik van posters door sleutelfiguren in de toekomst indien nog niets met posters gedaan.

FLYERS

Een ruime meerderheid (64%) van de respondenten die de flyers hebben ontvangen heeft deze ook verspreid. Hetzij door de flyers in de school neer te leggen (27%) en/of door deze aan collega's uit te delen (27%). Twee respondenten hebben de flyers ook uitgedeeld aan leerlingen (tabel 5.2.10).

<u>Indien flyers ontvangen: Wat heeft de school met de flyers gedaan?</u>	N	%
In de school gelegd	3	27%
Aan collega's uitgedeeld	3	27%
Aan ouders uitgedeeld	0	0%
Niets	4	36%
Weet niet	0	0%
Iets anders	2	18%

Tabel 5.2.10: Hoe zijn de flyers door sleutelfiguren gebruikt indien ontvangen?

Sleutelfiguren die wel flyers hebben ontvangen maar nog niets met de flyers hebben gedaan, geven meestal aan deze in de toekomst nog in de school neer te leggen (75%). De helft (50%) geeft aan de flyers (ook) aan ouders te zullen uitdelen (tabel 5.2.11).

<u>Indien nog niets met de flyers gedaan: Wat in de toekomst nog doen met flyers</u>	N	%
Niets	0	0%
In de school neerleggen	3	75%
Uitdelen aan collega's	0	0%

Flyers uitdelen aan ouders	2	50%
Weet niet	1	25%
Iets anders doen	0	0%

Tabel 5.2.11: Toekomstige inzet van flyers door sleutelfiguren indien nog niets met flyers gedaan.

TELEVISIESERIE

De helft (50%) van de respondenten die de dvd hebben ontvangen heeft deze ook al zelf bekeken op het moment van de enquête. Een deel van de respondenten heeft de dvd ook aan collega's getoond of aangeraden (43%). Ongeveer een derde heeft nog niets met de dvd gedaan (29%). Pas 7% heeft op dat moment de dvd aan ouders getoond of aangeraden (tabel 5.2.12).

<u>Indien dvd ontvangen: Wat heeft de school met de televisieserie gedaan?</u>	N	%
Zelf bekeken	7	50%
Collega's getoond of aangeraden	6	43%
Ouders getoond of aangeraden	1	7%
Niets mee gedaan	4	29%
Onbekend wat daar mee gedaan is	0	0%
Anders	1	0%

Tabel 5.2.12: Indien dvd ontvangen, wat hebben sleutelfiguren met de televisieserie gedaan?

De respondenten die zelf al een aflevering hebben bekeken, hebben de televisieserie vaker aan collega's getoond of aangeraden (57%). Ook

hebben ze het programma vaker getoond of aangeraden aan ouders (14%) (tabel 5.2.13).

<u>Indien al een aflevering bekeken: Wat met de televisieserie gedaan?</u>		
	N	%
Collega's getoond of aangeraden	4	57%
Ouders getoond of aangeraden	1	14%
Niets mee gedaan	2	28%
Onbekend wat daar mee gedaan is	0	0%
Anders	0	0%

Tabel 5.2.13: Wat hebben sleutelfiguren met de televisieserie gedaan, indien zij zelf al afleveringen bekeken?

Als we kijken naar toekomstig gebruik van de televisieserie dan is er een duidelijk effect te zien bij sleutelfiguren die al afleveringen van de serie gezien hebben. Zij geven allemaal aan de televisieserie aan ouders te gaan tonen of aanraden (100%). Een ruime meerderheid geeft ook aan het programma aan collega's te willen tonen of aanraden (86%) (tabel 5.2.14).

<u>Indien al een aflevering bekeken: Wat in de toekomst (nog) met de serie doen?</u>		
	N	%
Niets	0	0%
Zelf bekijken	2	29%
Collega's tonen of aanraden	6	86%
Ouders tonen of aanraden	7	100%
Weet niet	0	0%
Anders	0	0%

Tabel 5.2.14: Toekomstig gebruik van de televisieserie door sleutelfiguren indien zij zelf al aflevering(en) bekeken.

Respondenten die de serie nog niet hebben gezien geven ook aan deze aan ouders (43%) en collega's (29%) te gaan tonen of aanraden. De meeste sleutelfiguren geven ook aan de serie nog zelf te willen bekijken (71%) (tabel 5.2.15).

<u>Indien dvd ontvangen maar nog geen aflevering bekeken: Wat in de toekomst (nog) met de televisieserie doen?</u>		
	N	%
Niets	1	14%
Zelf bekijken	5	71%
Collega's tonen of aanraden	2	29%
Ouders tonen of aanraden	3	43%
Weet niet	2	29%
Anders	1	14%

Tabel 5.2.15: Gepland toekomstig gebruik van de televisieserie door sleutelfiguren indien dvd ontvangen maar nog geen aflevering gekeken.

BANNER

Een groot deel van de respondenten die de e-mail met de banner hebben ontvangen heeft nog niets met de banner gedaan (83%) (tabel 5.2.16).

<u>Indien e-mail ontvangen: Wat met banner gedaan?</u>		
	N	%
Op de website geplaatst	0	0%
Niets	10	83%
Onbekend	2	17%
Iets anders	0	0%

Tabel 5.2.16: Wat hebben sleutelfiguren met de banner gedaan indien e-mail ontvangen?

Van de sleutelfiguren die nog niets met de banner hebben gedaan geeft een ruime meerderheid aan deze in de toekomst alsnog op de website te plaatsen (80%) (tabel 5.2.17).

<u>Indien e-mail ontvangen maar nog niets met de banner gedaan: Wat gaan men in de toekomst nog met de banner doen?</u>	N	%
Niets	0	0%
Op de website plaatsen	8	80%
Weet niet	2	20%
Anders	1	10%

Tabel 5.2.17: Gepland gebruik van de banner in de toekomst indien e-mail ontvangen maar nog niets mee gedaan.

Tijdens de telefonische enquête merkte een aantal sleutelfiguren op dat de materialen vooral in het volgende schooljaar (2012-2013) gebruikt gaan worden. De materialen zijn ‘te laat’ aangekomen om er dit schooljaar nog wat mee te doen.

“Gaan we vooral volgend schooljaar wat mee doen. Nu is het eigenlijk een beetje laat aangekomen.” – Locatiedirecteur.

“Bijzonder interessant. Vooral goed in te zetten aan het begin van het schooljaar, want dan vinden voorbereidingen plaats.” – Stagecoördinator.

WAARDERING EN VERWACHTE EFFECT VAN DE OP STAGE! MATERIALEN EN AANPAK

WAARDERING VOOR PROGRAMMA ALS AANVULLING OP BESTAANDE MIDDELEN

Over het algemeen zijn respondenten positief over *Op Stage! VMBO* als aanvulling over bestaande middelen. De meeste respondenten zijn het helemaal eens (44%) of eens (28%) met de stelling dat het programma een goede aanvulling is op bestaand materiaal. (tabel 5.2.18)

Deze percentages stijgen naarmate men beter bekend is met de serie. Kijken we alleen naar respondenten die bekend zijn met het programma dan wordt het programma uitsluitend positief gewaardeerd als aanvulling op bestaande middelen (40% eens en 60% helemaal mee eens). Kijken we naar respondenten die ook al afleveringen hebben gezien, dan is een ruime meerderheid (86%) het helemaal eens met de stelling.

Sleutelfiguren merken op dat het moeilijk is om ouders te betrekken. En hoewel zij vooral een rol voor de school zelf zien om zich hiervoor in te zetten zijn hulpmiddelen hoe dan ook welkom.

“Het zal zeker bijdragen aan betere informatieverstrekking. Ouders echt activeren is moeilijk, maar dit kan een erg goed hulpmiddel zijn.” – Decaan.

“Ouders zijn in het algemeen niet geïnteresseerd. Het is moeilijk om ze te betrekken. [Maar] de school heeft altijd baat bij nieuwe middelen.” – Stagecoördinator.

“Het hangt sterk af van wat de school doet op dit gebied. Het is niet alleen afhankelijk van zo’n programma, maar van alles wat de school doet. Dit kan een goed hulpmiddel zijn.” – Stagecoördinator.

Ik vind de aanpak van Op Stage! VMBO (met een tv-serie ouders informeren) een waardevolle aanvulling op bestaande middelen om ouders meer te betrekken bij de stage van hun kind.						
	Algemeen		Indien bekend met programma		Indien aflevering gezien	
	N	%	N	%	N	%
Oneens	2	8%	0	0%	0	0%
Eens	7	28%	6	40%	1	14%
Helemaal eens	11	44%	9	60%	6	86%
Weet niet	5	20%	0	0%	0	0%
Totaal	25	100%	15	100%	7	100%

Tabel 5.2.18: Waardering voor het programma als aanvulling op bestaande middelen om ouders te informeren over de stage naar bekendheid met het programma.

VERWACHTE BIJDRAGE IN DE BETROKKENHEID VAN OUDERS BIJ DE STAGE VAN HUN KIND
 Sleutelfiguren vinden het vaak moeilijk te beoordelen of het programma aan de betrokkenheid van ouders bij de stage van hun kind zal bijdragen (48%). Toch verwacht 44% dat dit wel het geval zal zijn (tabel 5.2.19).

Kijken we echter alleen naar sleutelfiguren die bekend zijn met het programma, dan is een meerderheid (67%) het eens met de stelling dat *Op Stage! VMBO* zal bijdragen aan de betrokkenheid van ouders bij de stage van hun kind.

Respondenten die ook werkelijk de afleveringen hebben bekeken verwachten nog vaker dat het programma zal bijdragen aan de betrokkenheid van ouders bij de stage van hun kind (85%).

Ik verwacht dat Op Stage! VMBO zal bijdragen aan de betrokkenheid van ouders bij de stage van hun kind.						
	Algemeen		Indien bekend met programma		Indien aflevering gezien	
	N	%	N	%	N	%
Oneens	2	8%	1	7%	0	0%
Eens	10	40%	9	60%	5	71%
Helemaal eens	1	4%	1	7%	1	14%
Weet niet	12	48%	4	27%	1	14%
Totaal	25	100%	15	100%	7	100%

Tabel 5.2.19: Verwachte bijdrage van het programma aan de betrokkenheid van ouders bij de stage van hun kind.

VERWACHTE BIJDRAGE VAN DE BETROKKENHEID VAN DE SCHOOL BIJ DE OUDERS

Aan de respondenten is ook gevraagd of ze verwachten dat *Op Stage! VMBO* zal bijdragen aan de betrokkenheid van school bij de ouders (tabel 5.2.20). Over het algemeen vinden sleutelfiguren het moeilijk om hier een uitspraak over te doen (48%).

Respondenten die bekend zijn met het programma zijn echter overwegend positief: 40% is het dan eens met de stelling tegen 27% oneens.

Als we alleen kijken naar mensen die afleveringen van *Op Stage! VMBO* hebben gezien, dan is echter nog maar 29% het eens met de stelling dat het programma een bijdrage kan leveren aan de betrokkenheid van school bij de ouders en is 43% het oneens met de stelling (tabel 5.2.20).

Ik verwacht dat Op Stage! VMBO zal bijdragen aan de betrokkenheid van onze school bij de ouders (extra activiteiten etc.).	Algemeen		Indien bekend met programma		Indien aflevering gezien	
	N	%	N	%	N	%
	Helemaal oneens	1	4%	0	0%	0
Oneens	5	20%	4	27%	3	43%
Eens	7	28%	6	40%	2	29%
Helemaal eens	0	0%	0	0%	0	0%
Weet niet	12	48%	5	33%	2	29%
Totaal	25	100%	15	100%	7	100%

Tabel 5.2.20: Verwachte bijdrage van het programma aan de betrokkenheid van school bij de ouders.

Vaak wordt opgemerkt dat de school al veel doet in de richting van de ouders en dit programma de hoeveelheid activiteiten in de richting van de ouders niet zal veranderen. Het programma wordt dan ingezet binnen het kader van bestaande activiteiten.

“De school doet al haar best. Dit is een goede aanvulling op de activiteiten. Maar de serie zelf zal niet de reden zijn dat de school meer betrokken zal zijn.” – Stagecoördinator.

EXTRA BESTELLINGEN

Aan het einde van de enquête is de sleutelfiguren gevraagd of zij behoefte hebben aan (extra) *Op Stage! VMBO*-materialen. Tien van de 25 respondenten antwoorde positief. Dit was vrijwel altijd het geval bij sleutelfiguren die nog geen materialen hadden ontvangen of deze nog

niet gezien hadden. Spirit4you heeft hen de gewenste materialen (alsnog) toegestuurd.

ONDERWERPEN WAAROVER OUDERS IN HET VOORTGEZET ONDERWIJS GEÏNFORMEERD ZOUDEN MOETEN WORDEN

In de enquête is aan sleutelfiguren (docenten, stagecoördinatoren, mentoren op vmbo-scholen in de gemeente Den Haag) gevraagd aan te geven over welke onderwerpen ouders meer informatie nodig hebben of meer geïnformeerd zouden moeten worden. Over het algemeen vonden de sleutelfiguren het moeilijk om onderwerpen te noemen. De meeste sleutelfiguren konden maar één of twee onderwerpen noemen.

Het overzicht hieronder geeft aan welke onderwerpen door de sleutelfiguren genoemd zijn. Het getal tussen haakjes geeft aan hoe vaak het onderwerp is genoemd.

- beroep- en sectorkeuze/Profielkeuze (11x);
- vervolgoopleidingen/doorstroming naar mbo (8x);
- huiswerkbegeleiding (5x);
- opzet en structuur van de opleiding in het algemeen (5x);
- de leefwereld van de kinderen (combinatie seks/drugs/alcohol en studeren) (3x);
- loopbaanoriëntatie (wat kan je doen met welke richtingen; mogelijkheden op de arbeidsmarkt) (2x);
- planning van schoolverplichtingen (1x);
- cijfers; hoe worden cijfers toegekend en op basis waarvan (bijv. ook percentage aanwezigheid e.d.) (1x);
- absentie (1x);

- leerplicht (1x);
- vakkenpakketkeuze (1 x);
- medezeggenschapsraad (1x);
- extra activiteiten op school (sportdag, musea, schoolreizen, atletiek)(1x);
- samenwerking ouders en school (1x);
- inschatting schoolniveau en studievaardigheid kind door ouders (ouders zijn vaak niet realistisch m.b.t. mogelijkheden kind) (1x);
- veiligheid en discipline op internet/sociale media (1x);
- normen en waardenbesef (ook van ouders zelf) (1x);
- voeding, overgewicht, sport en bewegen (1x).

ONDERWERPEN DIE GESCHIKT ZIJN VOOR EEN SERIE

Sleutelfiguren konden aangeven in hoeverre zij het onderwerp dat zij noemden ook geschikt vonden voor een televisieserie. De onderwerpen die het vaakst geschikt werden bevonden zijn:

- beroeps- en sectorkeuze;
- vervolgopleiding;
- opzet van de opleiding in het algemeen.

Andere onderwerpen die ook geschikt worden bevonden voor een televisieserie zijn: 'loopbaanoriëntatie', 'leefwereld van de leerlingen', 'vakkenpakketkeuze', 'extra activiteiten op school', 'ouderbetrokkenheid', 'inschatting schoolniveau kind' en 'veiligheid en discipline op internet/sociale media'. Deze onderwerpen werden echter maar één of twee keer genoemd.

'Huiswerkbegeleiding' is een vaak genoemd onderwerp maar werd steeds niet geschikt gevonden voor een televisieserie. De overige onderwerpen werden niet geschikt bevonden voor een televisieserie. De meeste van deze onderwerpen worden echter ook maar door één persoon genoemd en beoordeeld.

Aan de hand van de genoemde onderwerpen hebben we een aantal categorieën benoemd die als thema voor een televisieserie kunnen worden gebruikt. Andere indelingen van de genoemde onderwerpen in categorieën zijn mogelijk. Tussen haakjes staat het aantal maal dat onderwerpen binnen die categorie zijn genoemd.

- Vakken en beroepsoriëntatie (28x):
 - opzet van de schoolopleiding in het algemeen;
 - profiel en sectorkeuze;
 - vakkenpakketkeuze;
 - vervolgopleiding;
 - loopbaanoriëntatie;
 - realistische schoolloopbaan keuze (ouders willen vaak meer dan hun kind kan).
- Opvoedende taak van ouders bij gedrag en discipline op school (11x):
 - samenwerking ouder-school/driehoek kind-ouder-school (belang ervan);
 - huiswerkbegeleiding;
 - planning van schoolverplichtingen;
 - cijfers;
 - absentie;
 - leerplicht;
 - normen en waardenbesef (ook van ouders zelf).

- Ouders informeren over de leefwereld van het kind en rol ouders (5x):
 - seks, drugs, alcohol (leefwereld van het kind);
 - veiligheid sociale media;
 - voeding en bewegen.
- Betrokkenheid bij buitenschoolse activiteiten (2x):
 - Medezeggenschapsraad;
 - buitenschoolse activiteiten.

5.3 Groepsgesprekken met ouders

Naast de enquête onder sleutelfiguren op het vmbo hebben we in twee groepsgesprekken gesproken met acht ouders van kinderen op het vmbo.

In de groepsgesprekken is eerst gesproken over de kennis die ouders al hebben over de (aanstaande) beroepsgerichte stage van hun kind.

Vervolgens hebben de ouders twee afleveringen van *Op Stage! VMBO* bekeken en is besproken in hoeverre de afleveringen hun beeld van de stage en de eigen rol daarbij hebben veranderd. De gesprekken duurden steeds ongeveer 90 minuten, inclusief het bekijken van de afleveringen.

ACHTERGRONDEN VAN DE OUDERS IN DE GROEPSPREKKEN

Per gezin deed steeds één ouder mee aan het groepsgesprek. Meestal was dit de moeder. In totaal deden zes moeders en twee vaders mee. Drie moeders zijn huisvrouw, drie moeders werken. De twee vaders werken beiden.

Het opleidingsniveau van de respondenten varieert van basisonderwijs (tweemaal, vrouw) tot hoger beroepsonderwijs (eenmaal, man). De

overige ouders in de groepsgesprekken hebben middelbaar onderwijs genoten.

Twee ouders hebben naast het kind dat nog stage moet gaan lopen een ouder kind dat al een beroepsgerichte stage heeft gelopen. Drie ouders hebben een kind dat al een maatschappelijke of snuffelstage heeft gelopen. Drie ouders hebben nog helemaal geen ervaring met een stage.

Twee ouders spreken Nederlands als tweede taal. Een van deze ouders beheerst de Nederlandse taal niet goed en heeft haar dochter meegenomen om te vertalen.

De ouders hebben van de school nog geen voorlichting gehad over de beroepsgerichte stage van hun kind.

Kennis van de ouders over de beroepsgerichte stage

Voordat we in de groepsgesprekken naar afleveringen van het programma *Op Stage! VMBO* zijn gaan kijken is eerst besproken met de ouders wat zij al van de beroepsgerichte stage weten (Thema I gespreksleidraad, zie Bijlage 3).

GLOBAL BEELD DOEL EN INHOUD BEROEPSGERICHTE STAGE

De ouders die meedoen aan de groepsgesprekken hebben nog geen voorlichting gehad over de aankomende beroepsgerichte stage van hun kind.

Vrijwel alle ouders die aan de groepsgesprekken deelnemen hebben dan ook alleen nog een globaal idee van wat de beroepsgerichte stage inhoud

en waarom deze gelopen moet worden. Redenen die veel genoemd worden zijn:

- om ervaring op te doen met (de structuur van het) werken;
- voor het oriënteren op de toekomstige beroepskeuze;
- het aanleren van allerlei gedragsregels (op tijd komen, netjes aankleden, geen telefoon op de werkvloer).

“Ik denk dat ze gewoon een beetje moeten meelopen en zo... Gewoon alle voorkomende dingen, [...] met je neus er bovenop zitten dat je kunt zien wat het eigenlijk inhoudt en of je het leuk vindt.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw en kassière, zoon heeft beroepsgerichte stage gelopen, dochter gaat nog beroepsgerichte stage lopen.

“Verantwoordelijk zijn, op tijd komen, op tijd opstaan, goed luisteren naar de baas, leren praten.” – Moeder, Antilliaans, huisvrouw, kinderen hebben maatschappelijke stage gedaan.

Een enkele ouder noemt daarnaast het aanleren van sociale vaardigheden als leerdoel van de beroepsgerichte stage.

“Beetje assertief worden, bepaalde verlegenheid overwinnen, vragen durven stellen.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw, nog geen kinderen die stage hebben gelopen.

MINDER KENNIS VAN AFSPRAKEN EN INPASSING IN CURRICULUM

Wanneer de beroepsgerichte stage precies gelopen moet worden, wat een kind allemaal moet regelen voor de stage, welke afspraken er tussen de school, het stagebedrijf en de leerlingen worden gemaakt en wat het inhoudelijke verschil is met de maatschappelijke of snuffelstage, vinden de ouders moeilijker te benoemen.

“Ik weet eigenlijk niet hoe lang, of het twee is of twee keer zoveel maanden [...]. Je hebt wel een beetje een idee maar wat het precies inhoudt weet ik niet.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw, kind nog geen stage gelopen.

“Ik weet niet wat er allemaal moet worden geregeld voor een stage. Misschien op gesprek komen? Ik heb er nog geen informatie over gekregen.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw en kassière, zoon heeft beroepsgerichte stage gelopen, dochter gaat nog beroepsgerichte stage lopen.

Rol die de ouders voor zichzelf zien bij de stage van hun kind

Voordat we in de groepsgesprekken naar afleveringen van het programma *Op Stage! VMBO* zijn gaan kijken is de ouders ook gevraagd welke rol zij zelf bij de stage van hun kind denken te kunnen vervullen (Thema I gespreksleidraad, zie Bijlage 3).

BEELD EIGEN ROL BEPERKT TOT MEEHELPEM ZOEKEN EN CONTROLEREN GEDRAG

Het beeld dat de ouders van hun eigen rol hebben is beperkt. Meestal noemen zij het helpen zoeken van de stageplaats bij het bedrijf waar vader of moeder werkzaam is, bij familie of een bedrijf in de buurt, of op internet als belangrijkste of enige rol.

“Wat de rol van de ouder daarin is weet ik niet eigenlijk. [...] Ik help wel mee zoeken maar daar houd de rol ook op denk ik.” – Vader, machinist, kind nog geen stage gelopen.

“Toen ik wist ‘beroepsgeoriënteerde stage’ ging ik gelijk kijken wat de mogelijkheden in haar branche zijn. Dat is mijn rol geweest.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw en kassière, zoon heeft beroepsgerichte stage gelopen, dochter gaat nog beroepsgerichte stage lopen.

Daarnaast ziet een deel van de ouders vooral een rol bij het zorgen dat het kind op tijd komt op de stageplaats en zich aan de regels houdt. Vooral de niet-Nederlandse moeders noemen dit als belangrijke taak van de ouder bij de stage.

“Het is heel belangrijk ook om te praten over dat ze op tijd moeten komen. Zorgen dat ze op tijd van huis gaan.” – Moeder, Antilliaans, huisvrouw, kinderen hebben maatschappelijke stage gelopen.

“Er op toezien dat het kind zich aan de verplichtingen van de stage houdt.” – Moeder, Turks, huisvrouw, één kind heeft al beroepsgeoriënteerde stage gelopen.

“Regels waar ze zich aan moeten houden. Daar zou meer op gestuurd moeten worden.” – Moeder, Nederlands, werkzaam naschoolse opvang, één kind heeft beroepsgerichte stage gelopen.

ONDERSTEUNING EN BETROKKENHEID TIJDENS DE STAGE NAUWELIJKS GENOEMD

Met het kind reflecteren op het stageproces en vragen en luisteren naar de ervaringen van het kind komen in de groeps gesprekken niet aan de orde als thema waar ouders voor zichzelf een rol zien. Eerder zien de ouders de stage als een ervaring die kinderen vooral zelf moeten ervaren en waar zij leren om zelfstandiger te worden. Alleen als er problemen zijn zien de ouders dan een rol voor zichzelf.

Een enkele ouder die wat meer wil meedenken met het kind bij het vinden van een stageplaats vindt dat bij de beroepsgerichte stage ook moeilijker dan bij de maatschappelijke stage.

“Ideeën geven. Meedenken. Bij de maatschappelijke stage kan dat wel goed. Maar bij de stage die echt is om een baan te vinden [beroepsgerichte stage,

red.]... Ik denk dat dat veel moeilijker ligt.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw, kind heeft maatschappelijke stage gelopen.

“Ik vind het belangrijk om het aan het kind over te laten. Dat ze zelf leren initiatief nemen.” – Vader, teamleider op een school, kind nog geen beroepsgeoriënteerde stage gelopen.

ALGEMENE WAARDERING VAN HET PROGRAMMA OP STAGE! VMBO

Na de voorbespreking over de inhoud van de beroepsgerichte stage en de rol die ouders daarin kunnen nemen zijn twee afleveringen van het programma *Op Stage! VMBO* bekeken door de ouders.

POSITIEVE EERSTE INDRUK

De eerste indruk van de ouders na het kijken van de afleveringen is positief. Zij vinden de inhoud van de afleveringen leuk om naar te kijken, duidelijk, helder en direct en ook de presentatrice wordt positief gewaardeerd.

“Heel duidelijk. [...] Makkelijke taal.” – Moeder, Nederlands, werkzaam naschoolse opvang, één kind heeft beroepsgerichte stage gelopen.

“Nou dat was leuk. Ik vond het duidelijk hoor.[...] Hoeft niks aan veranderd te worden.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw en kassière, zoon heeft beroepsgerichte stage gelopen, dochter gaat nog beroepsgerichte stage lopen.

MINDER GESCHIKT VOOR OUDERS MET EEN ZEER LAAG NEDERLANDS TAALNIVEAU

Het taalgebruik is over het algemeen ook duidelijk voor de ouders. Alleen een Turkse moeder met een heel laag Nederlands taalniveau (haar dochter is aanwezig als tolk) kan de serie niet goed volgen.

“Heel graag in het Turks een programma of met Turkse ondertiteling.” – Moeder, Turks, huisvrouw, één kind heeft al beroepsgeoriënteerde stage gelopen.

BEDOELD VOOR OUDERS ÉN VOOR LEERLINGEN DIE NOG NIKS WETEN OVER DE STAGE
Ouders in de groepsgesprekken vinden dat het programma zowel voor ouders als voor de leerlingen is bedoeld en dan vooral voor ouders die nog niets van de stage afweten. Veel van de ouders in de groepsgesprekken hebben het idee dat zij zelf niet tot deze groep behoren. Het stageproces wordt door hen min of meer als bekend en vanzelfsprekend beschouwd. Ook al hebben zij nog geen eerdere ervaring opgedaan met de beroepsgerichte stage van een ander kind en hebben zij van de school nog geen informatie ontvangen.

“Voor als je nog helemaal niks weet van welke richting of hoe het er aan toe gaat in zo’n stageplek.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw en kassière, zoon heeft beroepsgerichte stage gelopen, dochter gaat nog beroepsgerichte stage lopen.

“Ook wel voor de leerlingen zelf interessant. [...] Het is ook wel gericht op de kinderen. [Bijvoorbeeld] Dat je kan motiveren waarom je ergens stage wil lopen.”
– Moeder, Nederlands, werkzaam op reisbureau, kind nog geen stage gelopen.

GOED MEDIUM MAAR ‘DE VRAAG OF IEDEREEN DE UITZENDINGEN ZIET’

De ouders zijn allen positief over het gebruik van een televisieserie als medium voor het overbrengen van informatie over stage. Wel merken zij vaak op dat zij betwijfelen of veel ouders de uitzendingen op Omroep West zullen zien. Een dvd die kinderen mee naar huis kunnen nemen wordt wel gezien als een goede manier om de ouders te bereiken.

“Een film spreekt wel meer tot de verbeelding dan een boekje.” – Moeder, Nederlands, werkzaam naschoolse opvang, één kind heeft beroepsgerichte stage gelopen.

“Ik denk dat uitzendingen op Omroep West niet zo zinvol zijn. Dan moet je het maar net zien.[...] Als mijn kind met zo’n dvd thuis komt zou ik het wel gaan kijken.” – Vader, machinist, kind nog geen stage gelopen.

INHOUD EN MOGELIJK EFFECT VAN DE AFLEVERINGEN

OVER HET ALGEMEEN LEERZAAM EN PRIKKELEND

Hoewel ouders voorafgaande aan het bekijken van de afleveringen weinig vragen hebben over de beroepsgerichte stage en min of meer het idee hebben dat één en ander wel duidelijk is zijn zij toch zeer positief over het informatiegehalte van de afleveringen. Dit geldt niet alleen voor ouders die nog niet eerder informatie hebben gekregen over de beroepsgerichte stage maar ook voor ouders die een ouder kind hebben dat al een beroepsgerichte stage heeft gelopen.

“Nou ik ben wel benieuwd naar de volgende aflevering! [...] Kom maar op! [...] Ze hebben mij nieuwsgierig gemaakt naar het volgende programma. [...] Voor mij is het informatief.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw, kind heeft maatschappelijke stage gelopen.

“Ik word er wel wijzer van. Het belicht ook alle kanten.” – Moeder, Nederlands, werkzaam op reisbureau, kind nog geen stage gelopen.

“Het is goed dat het allemaal even onder de aandacht gebracht wordt. Ook al weet je het in je achterhoofd misschien wel. Toch goed als je er even een programma over ziet die de puntjes op de i zet.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw, kind heeft maatschappelijke stage gelopen.

OUDERS PIKKEN ER VERSCHILLENDE INFORMATIE UIT

Welke informatie ouders er vervolgens uitpikken verschilt van ouder tot ouder. Voor de één zijn dat de tips over het praten met het kind over de

stage, voor de ander de gedragsregels die bij de stage horen of de manier waarop de stage in het curriculum past. Vaak wordt die informatie opgepikt die aansluit bij de manier van ondersteunen die de ouder al voor het zien van de afleveringen voor ogen had. Een aantal ouders vindt het ook interessant te weten dat goede afspraken worden gemaakt tussen de school en het stagebedrijf.

“Er werd geadviseerd te praten over je werk met je kind en eventueel ook anderen te laten vertellen. Dat vind ik een goede suggestie.[...] [en] dat het kind zich zelf ook gelukkig moet voelen in de baan.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw, kind heeft maatschappelijke stage gelopen.

“Wat ik goed vind om te weten is precies dat die docent ook naar de stageplek komt kijken of die aan het contract voldoet.” – Moeder, Antilliaans, huisvrouw, kinderen hebben maatschappelijke stage gelopen.

“Ik wist eigenlijk niet dat het bij het examen hoort. [...] Zo ver was ik nog niet.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw en kassière, zoon heeft beroepsgerichte stage gelopen, dochter gaat nog beroepsgerichte stage lopen.

“Ook die opmerking van ‘als je drie keer te laat komt en je kan vertrekken’, dat hebben die kinderen natuurlijk ook niet door.” – Vader, machinist, kind nog geen stage gelopen.

WISSELEND EFFECT

Zoals we eerder constateerden hebben de ouders in de groepsgesprekken vaak het idee dat zij wel op de hoogte zijn van de inhoud van de stage. Toch vinden zij de afleveringen interessant en zien en horen zij dingen die zij nog niet wisten. Voor een deel van de ouders betekent dit dat zij geactiveerd raken en zich wat meer met de stage zullen bezighouden. Een

ander deel lijkt de informatie echter slechts ter kennisname aan te nemen en niet anders betrokken te zullen zijn bij de stage van hun kind dan zij in eerste instantie zouden zijn.

“De serieuheid. Ik zal er wel iets meer mee bezig zijn nu.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw, kind heeft maatschappelijke stage gelopen.

“[...] het geeft een stukje rust te weten dat de school controle uitoefent op de afspraken. [...] Ik weet nu ook dat ik op school kan gaan praten als iets niet goed gaat.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw, kind heeft maatschappelijke stage gelopen.

“Laat maar lekker zelf ondervinden, laat maar lekker gaan, zelf ontdekken.” – Vader, machinist, kind nog geen stage gelopen.

“Nee ik kijk er niet anders tegenaan van oh nu moet ik dit doen of oh nu moet ik dat doen. [...] Nee dat blijft hetzelfde.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw en kassière, zoon heeft beroepsgerichte stage gelopen, dochter gaat nog beroepsgerichte stage lopen.

De ouders in de groepsgesprekken gaan echter wel met elkaar in discussie over de mate waarin ondersteuning en begeleiding door de ouders wenselijk is. De serie zet hen aan hierover na te denken. Enkele ouders merken daarbij op dat zij nog wat meer concrete handvatten zouden krijgen over de wijze waarop zij hun kind kunnen voorbereiden of kunnen ondersteunen bij de stage.

“Het had misschien nog wat nadrukkelijker gericht mogen worden op de rol van de ouder. Op wat je nou als ouder kunt doen om je kind voor te bereiden.” – Vader, teamleider op een school, nog geen kind beroepsgeoriënteerde stage gelopen.

INFORMATIEBEHOEFTE MET BETREKKING TOT ANDERE THEMA'S

MOEILIK VOOR OUDERS OM ONDERWERPEN TE NOEMEN

Afsluitend is de ouders in de groeps gesprekken gevraagd met betrekking tot welke onderwerpen zij nog meer graag op een met *Op Stage! VMBO* vergelijkbare wijze geïnformeerd zouden willen worden. Net als met de stage hebben de ouders echter het idee dat zij genoeg kennis hebben van de opleiding van hun kind. Zij vinden het dan ook moeilijk onderwerpen te noemen waar zij graag meer over zouden willen weten.

“Ongeveer weet ik denk ik wel hoe het gaat.” – Moeder, Antilliaans, huisvrouw, kinderen hebben maatschappelijke stage gelopen.

“Het is allemaal niet veel anders als toen ik op school zat. Alleen de stages. Dat hoefde vroeger niet.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw, kind heeft maatschappelijke stage gelopen.

“God daar vraag je me wat zeg. D'r komt echt niks in mij op hoor.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw en kassière, zoon heeft beroepsgerichte stage gelopen, dochter gaat nog beroepsgerichte stage lopen.

NA HET VMBO

Een thema dat vaak terugkomt en ook vaak als enige wordt genoemd door de ouders is de keuze voor de vervolgopleiding en de beroepskeuze. Een deel van de ouders in de groeps gesprekken heeft het idee dat zij niet goed weten hoe de huidige arbeidsmarkt er uit ziet en vooral welke eisen deze stelt aan de opleiding van hun kind.

Welke mogelijkheden zijn er na het vmbo, welke vakken heeft een kind nodig voor een bepaald beroep, hoe ziet de doorstroming naar het mbo eruit, en kan of moet er bij de stage al rekening worden gehouden met

een eventuele vervolgopleiding, zijn vragen die in de groeps gesprekken naar voren komen.

“Dat vind ik wel eens moeilijk te bepalen ja. Want dan zeggen ze: ‘Je hebt dat nodig en dat nodig voor dat beroep.’ En dan denk ik: ‘Hm? Ik herken dat helemaal niet.’ [...] Ook voor kinderen zelf kan dat interessant zijn.” – Moeder, Nederlands, huisvrouw, kind heeft maatschappelijke stage gelopen.

“Hoe kan je stage lopen richting vervolgonderwijs? Ik weet niet of dat op dat moment al belangrijk is of dat dat pas gaat tellen bij een stage in de vervolgopleiding.” – Moeder, Nederlands, werkzaam naschoolse opvang, één kind heeft beroepsgerichte stage gelopen.

“Kiezen van een vervolgopleiding, dat is wel interessant.” – Moeder, Antilliaans, huisvrouw, kinderen hebben maatschappelijke stage gelopen.

Beeldmateriaal wordt desgevraagd ook als een goed medium gezien voor het overbrengen van informatie met betrekking tot dit onderwerp.

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 Conclusies

IN HOEVERRE IS HET OP STAGE! VMBO-MATERIAAL ONDER DE AANDACHT VAN SLEUTELFIGUREN OP HET VMBO GEKOMEN?

De promotiematerialen van *Op Stage! VMBO* zijn op het moment van het onderzoek (vanaf twee weken na de eerste promotie) nog niet bij alle sleutelfiguren onder de aandacht gekomen. Herinnert men zich de materialen te hebben ontvangen dan zijn meestal wel alle bedoelde materialen onder de aandacht gekomen.

- 56% van alle sleutelfiguren heeft op het moment van het onderzoek promotiematerialen van *Op Stage! VMBO* ontvangen.
- 61% van de stagecoördinatoren heeft op het moment van het onderzoek promotiematerialen van *Op Stage! VMBO* ontvangen.
- Van sleutelfiguren die promotiematerialen hebben ontvangen herinnert 100% zich een dvd te hebben ontvangen, 79% flyers, posters en brief en 86% de e-mail.
- Sleutelfiguren die zich herinneren promotiematerialen te hebben ontvangen hebben dan meestal ook de begeleidende brief of e-mail gelezen.
- De bekendheid met de serie gaat gelijk op met de ontvangst van promotiematerialen.

De meeste sleutelfiguren hebben op het moment van het onderzoek echter nog geen aflevering van het programma bekeken. Dit heeft te maken met de timing van het onderzoek (enkele weken na het

verspreiden van de dvd's) en met de timing van de promotie (aan het einde van het schooljaar).

- 60% van de sleutelfiguren is bekend met *Op Stage! VMBO*. Stagecoördinatoren wat vaker dan directeuren, decanen of teamleiders.
- 72% van de sleutelfiguren heeft op het moment van het onderzoek nog geen aflevering van het programma gezien.
- 44% van de sleutelfiguren die nog geen aflevering hebben bekeken zegt dit in de toekomst nog te zullen gaan doen.

Veel sleutelfiguren geven aan het programma in het nieuwe schooljaar te gaan bekijken en beoordelen.

IN HOEVERRE BRENGEN DE SLEUTELFIGUREN HET MATERIAAL ONDER DE AANDACHT VAN OUDERS?

De televisieserie en de promotiematerialen zijn op het moment van het onderzoek nog niet uitgebreid onder de aandacht van ouders gebracht. Dit heeft waarschijnlijk weer te maken met de timing van het onderzoek (enkele weken na het verspreiden van de dvd's) en met de timing van de promotie (aan het einde van het schooljaar). Veel sleutelfiguren verwachten de (promotie)materialen in de toekomst (verder) te verspreiden onder de ouders. Dit geldt vooral voor sleutelfiguren die al een aflevering hebben gezien. Een aanzienlijk deel van de sleutelfiguren die een dvd heeft ontvangen moet en gaat deze echter nog bekijken.

- 45% van de sleutelfiguren die zich herinneren posters te hebben ontvangen heeft deze in de school opgehangen.

- 83% van de sleutelfiguren die wel posters hebben ontvangen maar hier nog niks mee hebben gedaan zegt deze in de toekomst op te hangen.
- 64% van de sleutelfiguren die flyers hebben ontvangen hebben deze al verspreid. Deels door deze aan collega's te geven, deels door deze in de school neer te leggen en soms door deze aan leerlingen uit te delen.
- 75% van de sleutelfiguren die wel flyers hebben ontvangen maar hier nog niks mee hebben gedaan zegt deze in de toekomst alsnog te verspreiden.
- 50% van de sleutelfiguren die zich herinnert een dvd te hebben ontvangen heeft deze bekeken.
- 7% van de sleutelfiguren die zich herinnert een dvd te hebben ontvangen heeft deze aan ouders getoond of aangeraden.
- 43% van de sleutelfiguren die zich herinnert een dvd te hebben ontvangen heeft deze aan collega's getoond of aangeraden.
- 86% van de groep die een aflevering heeft bekeken zegt de serie in de toekomst aan collega's te zullen tonen of aan te raden.
- 100% van de groep die een aflevering heeft bekeken verwacht de serie aan ouders te zullen tonen of aanraden.
- 71% van de sleutelfiguren die een dvd hebben ontvangen maar deze nog niet hebben bekeken zegt dit in de toekomst nog te gaan doen.
- 83% van de sleutelfiguren die een e-mail heeft ontvangen heeft nog niets met de banner gedaan.
- 80% van deze groep die nog niets met de banner heeft gedaan gaat deze in de toekomst alsnog op de website plaatsen.

- Sleutelfiguren merken op dat zij de serie goed kunnen gebruiken bij voorlichtingsbijeenkomsten voor ouders.

IN HOEVERRE WORDEN DE ONLINE AFLEVERINGEN BEKEKEN?

De afleveringen van de serie op internet zijn op het moment van afronding van dit onderzoek (oktober 2012) al regelmatig bekeken. De kijkers lijken de serie in volgorde te doorlopen; de eerste aflevering is het vaakst bekeken (380 keer).

Het succesvolle programma *Thuis op School* werd in een vergelijkbare eerste periode wat vaker bekeken (761x) maar in deze periode zat geen schoolvakantie. Bovendien is *Thuis op School!* onder een veel groter aantal scholen en instellingen verspreid.

Afleveringen van *Thuis op School* zijn bij elkaar ondertussen ruim 53.900 keer bekeken. Wij verwachten dat ook *Op Stage! VMBO* in de toekomst nog veel vaker zal worden bekeken, mede doordat veel scholen nog met de materialen aan de slag gaan.

HOE WAARDEREN DE SLEUTELFIGUREN OP HET VMBO DE MATERIALEN?

Sleutelfiguren op het vmbo zijn over het algemeen positief over de *Op Stage! VMBO*-materialen. Zij zien het materiaal als een waardevolle aanvulling op bestaande middelen om ouders over de stage te informeren en zij verwachten dat de materialen zullen bijdragen aan de betrokkenheid van de ouders bij de stage van hun kind.

Deze mening hebben sleutelfiguren het vaakst als zij op het moment van de enquête al bekend zijn met het programma en nog vaker wanneer zij één of meerdere afleveringen hebben gezien.

- 72% van de sleutelfiguren op het vmbo vindt het programma een waardevolle aanvulling op bestaande middelen om ouders te betrekken bij de stage.
- 100% van de sleutelfiguren die bekend zijn met het programma vindt het programma een waardevolle aanvulling op bestaande middelen om ouders te betrekken bij de stage.
- 44% van de sleutelfiguren op het vmbo verwacht dat het programma de betrokkenheid van de ouders bij de stage van hun kind zal vergroten.
- 67% van de sleutelfiguren die bekend zijn met het programma verwacht dat het programma de betrokkenheid van de ouders bij de stage van hun kind zal vergroten.
- 85% van de sleutelfiguren die een aflevering van het programma hebben gezien verwacht dat het programma de betrokkenheid van de ouders bij de stage van hun kind zal vergroten.

Minder vaak verwachten sleutelfiguren dat het programma zal bijdragen aan de betrokkenheid van de school bij de ouders. Vaak vindt men dat de school zich al veel inzet om betrokken te zijn bij de ouders en wordt het programma vooral als een welkom hulpmiddel bij de bestaande activiteiten gezien.

- 28% van de sleutelfiguren op het vmbo verwacht dat het programma de betrokkenheid van de school bij de ouders zal vergroten. Is men bekend met het programma dan verwacht 40% dit. Heeft men een aflevering gezien dan verwacht 29% dit.

HOE WAARDEREN OUDERS DE OP STAGE! VMBO-SERIE?

- Ouders zijn over het algemeen positief over de *Op Stage! VMBO*. Zij vinden het programma leuk om te zien, de uitleg duidelijk, de presentatie goed en de inhoud interessant en veelzijdig.
- Ouders zijn van mening dat het programma zowel voor ouders als voor de kinderen interessant is.
- Ouders vragen zich af in hoeverre het programma via Omroep West onder de aandacht van (andere) ouders zal komen. Het verspreiden van een dvd onder de ouders lijkt enkele van hen een betere manier om het programma onder de aandacht te brengen.
- Ouders zijn vaak van mening dat zij zelf al voldoende weten over de beroepsgerichte stage en de rol die zij als ouder kunnen vervullen. Wanneer zij de serie zien steken zij hier echter toch wat van op of zien zij de serie als een goede 'herinnering'.

IN HOEVERRE VOELEN DE OUDERS ZICH DOOR DE OP STAGE! VMBO-SERIE MEER GEÏNTERESSEERD IN/BETROKKEN BIJ DE STAGE VAN HUN KIND?

- Wat ouders aan informatie uit de serie oppikken wordt vooral bepaald door de rol die zij van te voren al voor zichzelf weggelegd zien bij de stage van hun kind; ouders die op de naleving van regels letten pikken informatie over regels op uit de serie, ouders die het belangrijk vinden om met hun kind te praten en het te ondersteunen pikken informatie op over onderwerpen om over te praten en ondersteuning bij te bieden.
- Omdat ouders zeggen dezelfde manier van ondersteunen te blijven voorstaan als dat zij voor het zien van de aflevering beschreven lijkt de serie weinig invloed te hebben op de stijl van ondersteunen door de ouders.

- Ouders raken door de serie echter wel geactiveerd in de zin dat zij zich geattendeerd voelen op de zaken waarvan zij vinden dat het belangrijk is daar aandacht aan te besteden (praten, toezien op het naleven van regels, helpen bij het vinden van de stage, enz.).
- Ook lijken de ouders de beroepsgerichte stage als een serieuzer onderdeel van het curriculum te zien door de serie. Zij lijken zich daarom wat nadrukkelijker bezig te willen houden met de stage en de serie vergroot in die zin de betrokkenheid van de ouder bij de stage van het kind.

BIJ WELKE THEMA'S KUNNEN OUDERS NOG MEER WORDEN BETROKKEN MET EEN SERIE ZOALS OP STAGE! VMBO?

- Ouders vinden het vaak moeilijk thema's te noemen met betrekking tot het vmbo-curriculum. Voor een deel omdat zij menen hiervan al voldoende op de hoogte te zijn door hun eigen onderwijservaringen en/of de ervaringen met oudere kinderen.
- Ouders hebben vooral vragen met betrekking tot wat gebeurt ná de vmbo-opleiding; over de mogelijkheden op en aansluiting bij de arbeidsmarkt en vervolgopleidingen.
- Sleutelfiguren in het vmbo noemen vaak meerdere onderwerpen en ook hier gaat het veelal om extra-curriculaire onderwerpen. Het vaakst noemen zij ook 'vakken en beroepsoriëntatie' (28x), gevolgd door 'opvoedende taak van de ouders m.b.t. gedrag en discipline op school' (11x), 'ouders informeren over de leefwereld van het kind en rol ouders' (5x) en 'betrokkenheid bij buitenschoolse activiteiten' (2x).
- Zowel ouders als sleutelfiguren vinden een serie zoals *VMBO! Op Stage* een goede manier om ouders te informeren over de door hen

genoemde onderwerpen. 'Een filmpje spreekt meer tot de verbeelding dan een boekje'.

6.2 Aanbevelingen

Voor een toekomstige serie gericht op de wederzijdse betrokkenheid van ouders en scholen in de gemeente Den Haag doen we de volgende aanbevelingen.

- Verspreid promotiematerialen zoveel mogelijk aan het begin van het schooljaar.
- Evalueer programma's zoveel mogelijk nadat scholen de materialen een groot deel van een schooljaar hebben kunnen inzetten.
- Informeer sleutelfiguren over de wijze(n) waarop zij de serie en promotiematerialen kunnen inzetten bij:
 - het versterken van de betrokkenheid van ouders bij de schoolloopbaan van hun kind,
 - én bij de betrokkenheid van scholen bij de ouders/naar de ouders toe.
- Verspreid dvd's ook zoveel mogelijk onder ouders.

BIJLAGEN

1. Vmbo-scholen enquête sleutelfiguren

1. Aloysius College
2. Christelijk College de Populier
3. College St.Paul
4. Corbulo College
5. Diamant College
6. Francois Vatelschool
7. Gereformeerde Scholengemeenschap Randstad
8. 's Gravendreef College
9. Haags Montessori Lyceum
10. Heldring vmbo
11. Hofstad Mavo
12. Johan de Witt
13. Lyceum Ypenburg
14. Maris College
15. Montaigne Lyceum
16. Scholengroep DHZW
17. Segbroek College
18. Sint-Maartenscollege
19. Stanislascollege
20. Stip Dalton Leidschendam
21. Tobiasschool
22. Van Vredenburg College
23. Veurs Voorburg
24. Veurs Lyceum Leidschendam
25. Wellantcollege

2. Vmbo-scholen groepsgesprekken ouders

1. Hofstad Mavo
2. Wellantcollege

3. Enquêteformulier sleutelfiguren

Telefonische enquête vmbo

<u>Datum</u>	<u>Naam enquêteur</u>	<u>School</u>	<u>Gesproken met</u>	<u>Terugbellen (naam, tijdstip)</u>

Introductie

Goedemorgen/middag, u spreekt met van NextValue Research.

> Vraag naar de persoon die zich binnen de school bezighoudt met de coördinatie van stages voor het vmbo (stagecoördinator/directeur/begeleider loopbaanoriëntatie-LOB).

> Indien deze persoon niet aanwezig is naam noteren en vragen wanneer terug te bellen.

>Indien de juiste persoon aan de lijn:

Goedemorgen/middag, u spreekt met van NextValue Research. Wij zijn bezig met een enquête over het ETV.nl-programma Op Stage!. ETV.nl en de gemeente Den Haag willen graag weten of u bekend bent met dit programma en wat u van dit programma vindt.

0. Mogen wij u hierover kort enkele vragen stellen?(maximaal 10 minuten)

- 0.1 Ja > door naar de enquête
- 0.2 Nee > vraag of we op een later tijdstip terug mogen bellen
 - 0.2.1 Ja > noteer tijdstip terugbellen
 - 0.2.2 Nee> vraag of wij hierover een ander persoon kunnen spreken
 - Ja > noteer naam en evt. telefoonnummer, houd enquête apart.

--	--

- Nee> sluit af. Bedankt voor uw tijd. Wij wensen u verder een prettige dag. Houd enquête apart.

Enquête

A1. Bent u bekend met programma's van ETV.nl?	1. Ja	
	2. Nee	

<p>Indien Ja: A1b: Hoe bent u bekend met ETV.nl?</p>	1. Van tv	
	2. Van internet	
	3. Van dvd	
	4. Anders, nl	
<p>A2. Bent u bekend met het programma <i>Op Stage!</i>?</p> <p>Indien Nee: leg uit waar dit programma over gaat. Vertel dat er enige tijd terug promotiematerialen van dit programma zijn gestuurd. Vraag nogmaals of respondent bekend is met het programma. > Indien respondent nog niet met programma bekend is terug naar Introductie 0.2.2. > Indien respondent nu weet waar het over gaat door naar A3</p>	1. Ja	
	2. Nee	
<p>A3. Heeft u (of de school) promotiematerialen ontvangen van dit programma?</p> <p>Indien Ja: A3b. Welke promotiematerialen heeft u (of de school) ontvangen?</p>	1. Ja	
	2. Nee	
	3. Weet niet	
	1. Posters	
	2. Flyers ('folders')	
	3. dvd	
	4. Brief	
	5. Email	
6. Weet niet		
<p>A4. Indien brief ontvangen: Heeft u de brief met de aankondiging van <i>Op Stage!</i> gelezen?</p>	1. Ja	
	2. Nee	
	3. Weet niet	
<p>A5. Indien email ontvangen: Heeft u het emailbericht over <i>Op Stage!</i> gelezen?</p>	1. Ja	
	2. Nee	
	3. Weet niet	
<p>A6. Heeft u zelf de afleveringen van <i>Op Stage!</i> bekeken?</p>	1. Ja, op TV	
	2. Ja, op internet	
	3. Ja, op dvd	

	4. Nee	

ITR: Leg uit dat <i>Op Stage!</i> een zesdelige televisieserie is die ook online bekeken kan worden.		
<i>Ik wil u nu enkele vragen stellen over wat u (uw school) tot nu toe met de materialen van Op Stage! heeft gedaan.</i>		
B1. Posters Indien Niets: B1b. Gaat u (of collega's) in de toekomst nog iets met de posters doen? Zoja, wat?	1. In de school opgehangen	
	2. Niets	
	3. Weet niet	
	4. Anders, nl.	
	1. Nee	
	2. In de school ophangen	
	3. Weet niet	
	4. Anders, nl.	
B2. Flyers Indien Niets B2b. Gaat u (of collega's) in de toekomst nog iets met de flyers doen? Zoja, wat?	1. In de school neergelegd	
	2. Uitgedeeld aan collega's	
	3. Uitgedeeld aan ouders	
	4. Niets	
	5. Weet niet	
	6. Anders, nl.	
	1. Nee	
	2. In de school neerleggen	
	3. Uitdelen aan collega's	
	4. Uitdelen aan ouders	
	5. Weet niet	
	6. Anders, nl.	
B3. De televisieserie (dvd, op tv, of online)	1. Zelf bekeken	
	2. Collega's getoond, aangeraden	
	3. Ouders getoond, aangeraden	

B3b. Gaat u (of collega's) in de toekomst nog iets met de televisieserie doen? Zoja, wat?	4. Niets	
	5. Weet niet	
	6. Anders, nl.	
	1. Nee	
	2. Zelf bekijken	
	3. Collega's tonen, aanraden	
	4. Ouders tonen, aanraden	
	5. Weet niet	
B4. Banner	1. Op de website geplaatst	
	2. Niets	
	3. Weet niet	
	4. Anders, nl	
	1. Nee	
	2. Op de website plaatsen	
	3. Weet niet	
	4. Anders, nl	
B4b. Gaat u (of collega's) in de toekomst nog iets met de banner doen? Zoja, wat?		

Nu wil ik u enkele stellingen voorleggen over het belang dat u hecht aan een programma dat ouders informeert over de stage van hun kind, zoals Op Stage!. U kunt antwoorden met 'helemaal oneens', 'oneens', 'eens', 'helemaal eens'.

C1. Ik vind de aanpak van <i>Op Stage!</i> (met een tv-serie ouders informeren) een waardevolle aanvulling op bestaande middelen om ouders meer te betrekken bij de stage van hun kind.	1. Helemaal oneens	
	2. Oneens	
	3. Eens	
	4. Helemaal eens	
	9. Weet niet	
C2. Ik verwacht dat <i>Op Stage!</i> zal bijdragen aan de betrokkenheid van ouders bij de stage van hun kind.	1. Helemaal oneens	
	2. Oneens	
	3. Eens	

	4. Helemaal eens	
	9. Weet niet	
C3. Ik verwacht dat <i>Op Stage!</i> zal bijdragen aan de betrokkenheid van onze school bij de ouders. [Bijv. door extra activiteiten/communicatie richting ouders.]	1. Helemaal oneens	
	2. Oneens	
	3. Eens	
	4. Helemaal eens	
	9. Weet niet	
C3b. Zoja hoe? / Zonee waarom niet?		

<i>Tot slot</i>		
D1. Bij welke andere thema's in de schoolcarrière van het kind in het voortgezet onderwijs vindt u dat ouders te weinig betrokken zijn? <i>ITR: Laat RP minimaal de 3 en maximaal de 5 belangrijkste kiezen.</i>	1.	
	2.	
	3.	
	4.	
	5.	
D2. In hoeverre vindt u de aanpak van <i>Op Stage!</i> een geschikte manier om ouders ook over deze andere thema's te informeren? <i>ITR: Leg antwoordschaal voor en noteer antwoord per thema: Helemaal niet geschikt/niet geschikt/weet niet/geschikt/helemaal geschikt</i>	1.	
	2.	
	3.	
	4.	
	5.	

Dan zijn we aan het einde van de vragen gekomen.

E1. Heeft u nog behoefte aan extra <i>Op Stage!</i> -materiaal? [Bijvoorbeeld posters, flyers of een dvd.]	1. ja	
	2. nee	
Zoja: E1b. Aan welk materiaal heeft u behoefte?		

4. Gespreksleidraad groepsgesprekken ouders

Onderzoeksdatum :
 Projectnummer :
 Locatie :

INTRODUCTIE

5'

- In contact gekomen met rp's door/via (*ITR: vat samen*).
- Doel van het onderzoek: we zijn geïnteresseerd in de beleving en waardering van het ETV.nl-programma *Op Stage!Vmbo* door ouders met kinderen die een vmbo-stage gaan lopen.
- Het gesprek duurt maximaal 90 minuten. Halverwege houden we even een pauze.
 - Uitleg bekijken twee afleveringen van televisieserie
- Uitleg opnameapparatuur
- Uitleg anonimiteit
 - Geen foute antwoorden mogelijk, gaat om eigen mening
- Introductie van ITR: naam, leeftijd, beroep, huishouden, hobby's
- Introductierondje van rp's:
 - naam
 - beroep of beroep partner als rp zelf niet werkt
 - samenstelling huishouden
 - kinderen, leeftijd, school, stage

A) THEMA I: Voorkennis stage

15'

ITR: Herhaal doel onderzoek: "Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de beleving en waardering van het ETV.nl- programma Op Stage!. Straks zullen we twee afleveringen van de serie bekijken. Voordat we naar het programma kijken willen we eerst graag weten wat u al weet over de stage in het vmbo."

- Wat weten de rp's al over de stage
 - waarom stage lopen
 - wanneer stage lopen
 - verschillende soorten stages
 - wat leert een kind tijdens de stage
 - hoe vind een kind een stage

ITR: noteer per rp, we komen hier later op terug

- wat moet een kind allemaal regelen voor een stage
- hebben ouders voorlichting gehad over stage
 - zoja waarover?
- Hoe zien rp's hun eigen rol bij de stage van hun kind
 - is er een rol, waarom
 - welke rol
 - rol wel/niet duidelijk?

ITR: Noteer we komen later op terug

B) TWEE AFLEVERINGEN OP STAGE! BEKIJKEN 25'

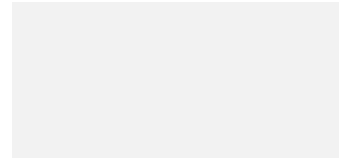
C) THEMA II: Algemene waardering van de afleveringen 10'

ITR: Ga verder in op doel onderzoek: "We hebben zojuist twee afleveringen van het ETV.nl-programma Op Stage! bekeken. We willen nu graag eerst weten wat u in het algemeen van de afleveringen vindt."

- Wat is de eerste indruk van het programma?
- Kunnen de rp's vertellen wat de bedoeling van het programma is en voor wie het bedoeld is?
- Wat vinden rp's van de presentatie van het programma
 - snelheid / taalgebruik
 - personen die aan woord komen
 - verschillende onderdelen
 - anders?
- Wat vinden rp's van de inhoud van het programma
 - wel/niet interessant
 - wel/niet leerzaam
 - wel/niet nuttig/buikbaar
 - anders?
- Hoe vinden rp's het om op deze manier geïnformeerd te worden

over stage

- waarom?
- Zijn rp's al bekend met ETV.nl
 - hoe?

C) THEMA III: Beleving informatie van de afleveringen

15'

ITR: *We weten nu wat uw eerste indruk van het programma is en waarom. Nu wil ik het graag verder met u hebben over de inhoud van het programma.*

- In hoeverre hebben de rp's nieuwe informatie gekregen
 - welke informatie?
- In hoeverre hebben de rp's informatie gekregen die zij nuttig vinden
 - welke informatie
 - waarom?
- In hoeverre hebben de rp's door het programma een andere kijk op de stage van hun kinderen
 - m.b.t. inhoud
 - m.b.t. belang
 - welke onderwerpen
 - waarom?
- In hoeverre denken rp's dat het programma hun rol bij de stage van hun kind zal veranderen?
 - hoe
 - waarom wel/niet?

*ITR: Eerst open vraag.
Daarna refereren aan onderwerpen die in het programma aan bod zijn gekomen*

Idem

D) THEMA IV: Andere thema's in het onderwijs 10'

ITR: "We hebben het gehad over de stage en de rol die u als ouder daarin zou kunnen spelen. We zouden nu samen met u willen nadenken over andere onderwerpen binnen de opleiding van uw kind waar u als ouder meer over wilt weten."

- Allereerst, in hoeverre zijn rp's op de hoogte zijn van het verloop van de opleiding van hun kind
 - duur opleiding
 - structuur van de opleiding (per leerjaar)
 - belangrijke onderdelen (stage/afstudeerwerkstuk)
 - mogelijkheden op de arbeidsmarkt?
- Kunnen rp's onderwerpen noemen waar ze meer over geïnformeerd willen worden
 - inhoud van vakken, omgang met leraren, afstuderen, mogelijkheden op de arbeidsmarkt?
- Hoe zouden rp's het vinden om door middel van een televisieserie geïnformeerd te worden over deze thema's
 - waarom wel/niet?

Groepsgesprek

ITR: Groepsgesprek: gebruik flipover

AFSLUITING**5'**

- dankwoord
- wat willen rp's nog toevoegen
- de attentie en tekening ontvangst
- veel succes met de schoolloopbaan van uw kind

COLOFON

Titel : Op Stage! VMBO. Een onderzoek naar bekendheid, gebruik en waardering van de televisieserie Op Stage! VMBO onder ouders en vmbo-scholen in de gemeente Den Haag.
Auteurs : Sander Smit en Dzenita Camo
Uitgave : NextValue Research, Rotterdam, november 2012

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Stichting Expertisecentrum ETV.nl.

OVER DE AUTEURS

Drs. ing. Sander Smit studeerde Sociologie en werkte als markt- en beleidsonderzoeker voor het Instituut voor Sociologisch-Economisch Onderzoek (ISEO, nu SEOR) aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, de Nederlandse Gezinsraad en PQR-Research. In 2008 besloot hij als zelfstandige verder te gaan met het bureau NextValue Research.

Drs. Dzenita Camo studeerde Communicatiewetenschap aan de Universiteit van Amsterdam. Tijdens haar studie was zij student-assistent Onderzoeksmethodiek. Na haar studie werkte zij onder andere als adviseur media en communicatie. Sinds begin 2011 versterkt Dzenita NextValue Research.

NextValue Research

Lloydstraat 5
3024EA Rotterdam
Telefoon: 010 8401725

www.nextvalue.nl
info@nextvalue.nl